

Štátne skúšky
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
Prvý stupeň štúdia
Medzinárodné ekonomické vzťahy
2024/2025

1. Politika a medzinárodná politika:

- vnútroštátny politický systém a svetový politický systém;
- štát ako aktér medzinárodnej politiky;
- zahraničná politika štátu, inštitúcie zahraničnej politiky;
- diplomacia ako nástroj realizácie zahraničnej politiky štátu.

2. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska ako aktér medzinárodnej politiky:

- kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- všeobecné princípy zahraničnej politiky Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska;
- súčasná zahraničná politika Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska;
- špecifické postavenie Severného Írska – historický, politický a ekonomický kontext.

3. Spojené štáty americké ako aktér medzinárodnej politiky:

- kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- všeobecné princípy zahraničnej politiky USA po získaní nezávislosti;
- súčasná zahraničná politika USA.

4. Nemecká spolková republika ako aktér medzinárodnej politiky:

- kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- nemecká otázka po druhej svetovej vojne – okupačné zóny, rozdelenie a následné zjednotenie Nemecka;
- súčasná zahraničná politika Nemeckej spolkovej republiky.

5. Francúzska republika ako aktér medzinárodnej politiky:

- kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- úloha Charlesa de Gaulla pri formovaní politického systému a zahraničnej politiky Francúzska po druhej svetovej vojne;
- štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- všeobecné princípy francúzskej zahraničnej politiky;
- súčasná francúzska zahraničná politika.

6. Medzinárodné právo – základná charakteristika:

- základná charakteristika medzinárodného práva verejného: definičné vymedzenie, osobitosti a pramene medzinárodného práva verejného;
- základná charakteristika práva Európskej únie: právomoci EÚ, pramene práva EÚ;
- základná charakteristika medzinárodného obchodného práva: právne vzťahy s cudzím prvkom, priama a kolízna metóda ich regulácie.

7. Medzinárodné právo – subjekty:

- charakteristika subjektov medzinárodného práva verejného s dôrazom na postavenie štátu, jeho vznik, sukcesiu a uznanie;
- medzinárodnoprávna povaha EÚ;
- subjekty právnych vzťahov v medzinárodnom obchode: fyzické osoby, právnické osoby;
- štát ako subjekt v medzinárodnom obchode, imunita štátu a diplomatická ochrana.

8. Medzinárodné právo – územia:

- medzinárodnoprávny režim štátneho územia a štátnych hraníc;
- medzinárodnoprávny režim území so statusom „res omnius communis“: šíre more, Antarktída, kozmický priestor.

9. Medzinárodné právo – obyvateľstvo:

- medzinárodnoprávna úprava otázok štátneho občianstva a diplomatickej ochrany štátnych príslušníkov;
- otázka občianstva EÚ;
- cudzinecké režimy v medzinárodnom práve, inštitút azylu a postavenie utečenca, extradícia.

10. Medzinárodné právo – zodpovednosť:

- všeobecná charakteristika medzinárodnoprávnej zodpovednosti, okolnosti vylučujúce protiprávnosť, špecifické druhy zodpovednosti a donútenie v medzinárodnom práve;
- mierové riešenie medzinárodných sporov s dôrazom na činnosť Medzinárodného súdneho dvora OSN;
- všeobecná charakteristika Súdneho dvora Európskej únie: právomoci, typy sporových a nesporových konaní.

11. Integračné procesy v západnej Európe:

- integračný vývoj po druhej svetovej vojne;
- vznik európskych spoločenstiev;
- integračný proces v 60. rokoch 20. storočia, integračný proces v 70. – 80. rokoch 20. storočia;
- integračný proces v 90. rokoch 20. storočia, Zmluva o Európskej únii;
- integračný proces na začiatku 21. storočia, Zmluva o fungovaní Európskej únie;
- inštitúcie EÚ – právomoci, fungovanie, zloženie.

12. Financovanie a rozpočet Európskej únie, Plán obnovy pre Európu:

- schvaľovacia procedúra rozpočtu Európskej únie;

- príjmové položky spoločného rozpočtu Európskej únie;
- výdavkové položky spoločného rozpočtu na roky 2021 – 2027;
- viacročný finančný rámec Európskej únie na roky 2021 – 2027;
- rozpočtová bilancia spoločného rozpočtu Európskej únie;
- Plán obnovy pre Európu.

13. Hospodárska a menová únia Európskej únie:

- spoločný (jednotný) trh Európskej únie – 4 slobody jednotného trhu;
- regulácie a obmedzenia jednotlivých slobôd spoločného trhu;
- budovanie hospodárskej a menovej únie v rámci Európskej únie;
- Maastrichtské kritériá;
- Pakt stability a rastu.

14. Najvýznamnejšie spoločné politiky EÚ – spoločná poľnohospodárska politika, politika súdržnosti:

- ciele a princípy spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie;
- nástroje spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie;
- základné črty jednotlivých reforiem spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie a po roku 2023;
- ciele politiky súdržnosti;
- finančné nástroje politiky súdržnosti;
- priority súčasnej politiky súdržnosti.

15. Svetové hospodárstvo a medzinárodné hospodárske vzťahy:

- vymedzenie pojmov svetové hospodárstvo, medzinárodná ekonómia a medzinárodné hospodárske vzťahy, vzťah medzi nimi;
- subjekty svetového hospodárstva;
- formy realizácie medzinárodných hospodárskych vzťahov;
- štruktúra svetového hospodárstva (hospodársky vyspelé štáty, rozvojové krajiny a rozvíjajúce sa ekonomiky);
- členenie krajín podľa vybraných kritérií (miera otvorenosti, príjmová úroveň, HDI).

16. Zdroje vo svetovom hospodárstve:

- základné demografické ukazovatele a demografický vývoj sveta;
- distribúcia populácie a zmena stavu populácie, demografický prechod;
- definícia pojmu prírodné zdroje, základné členenie prírodných zdrojov;
- vzájomný vzťah medzi prírodnými zdrojmi a populáciou;
- najdôležitejšie energetické zdroje vo svetovom hospodárstve a ich distribúcia (obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje);
- potravinové zdroje a príčiny nedostatku potravín.

17. Odvetvová štruktúra svetového hospodárstva:

- systémy poľnohospodárskej produkcie;
- súčasný stav svetového poľnohospodárstva;
- poľnohospodárstvo vo vybraných svetových regiónoch;

- charakteristika a znaky ťažkého a ľahkého priemyslu;
- odvetvová a teritoriálna štruktúra svetovej priemyselnej produkcie;
- najdôležitejšie trendy súčasného globálneho priemyslu (outsourcing, oligopolizácia);
- vymedzenie služieb, ich členenie a význam vo svetovom hospodárstve;
- najdôležitejšie súčasné trendy globálnych služieb (oligopolizácia, deregulácia).

18. Medzinárodný obchod:

- medzinárodná deľba práce a podmienky zapojenia krajiny do nej;
- príčiny existencie medzinárodného obchodu;
- teória komparatívnych výhod, Heckscherova-Ohlinova teoréma a jej rozšírenia;
- základné funkcie medzinárodného obchodu;
- teritoriálna štruktúra súčasného svetového obchodu s tovarom a službami;
- komoditná (odvetvová) štruktúra súčasného svetového obchodu s tovarom a službami.

19. Medzinárodný pohyb kapitálu:

- medzinárodné kapitálové toky – vymedzenie pojmu a ich členenie;
- portfóliové a priame zahraničné investície – definícia a rozdiel medzi nimi;
- taxonómia priamych zahraničných investícií (členenie PZI podľa formy vstupu do hostiteľskej krajiny, podľa prevládajúceho typu motívov a z funkčného hľadiska);
- determinanty tokov PZI a eklektická teória PZI;
- očakávané pozitívne a negatívne účinky prílevu PZI;
- súčasné globálne toky PZI – trendy, najväčšie hostiteľské a investujúce krajiny a pod.

20. Medzinárodný pohyb pracovných síl a osobné remitencie:

- vymedzenie pojmov medzinárodná migrácia, ekonomická a pracovná migrácia;
- príčiny medzinárodnej migrácie, migračná teória push-pull faktorov;
- dôsledky medzinárodnej migrácie pre vysielajúce a cieľové krajiny;
- súčasné trendy medzinárodnej migrácie (počet medzinárodných migrantov, hlavné zdrojové a cieľové regióny a krajiny, najväčšie migračné koridory a pod.);
- definície osobných remitencií a globálne toky osobných remitencií;
- očakávané pozitívne a potenciálne negatívne účinky prijatých osobných remitencií.

21. Protekcionizmus v medzinárodných ekonomických vzťahoch:

- protekcionistická zahraničnoobchodná politika – vymedzenie pojmu, výhody a nevýhody;
- druhy protekcionizmu;
- clá – definícia, funkcie a členenie (podľa smeru, účelu a spôsobu výpočtu colných sadzieb);
- netarifné nástroje protekcionistickej zahraničnoobchodnej politiky (kvantitatívne reštrikcie, vývozné subvencie, technické netarifné opatrenia);
- protekcionizmus v súčasnom svetovom hospodárstve;
- proexportná politika – vymedzeniu pojmu, ciele a nástroje.

22. Liberalizmus v medzinárodných ekonomických vzťahoch:

- liberálna zahraničnoobchodná politika – vymedzenie pojmu, výhody a nevýhody;
- druhy liberalizmu a nástroje liberálnej zahraničnoobchodnej politiky;
- multilaterálny obchodný systém, jeho história;

- WTO – vznik, členské štáty, ciele, funkcie, princípy a inštitucionálny rámec;
- medzinárodná ekonomická integrácia – definícia, motívy integrácie, stupne ekonomickej integrácie, efekt vytvárania a odvracania obchodu;
- najvýznamnejšie regionálne integračné zoskupenia vo svetovom hospodárstve.

23. Medzinárodný obchod s diferencovanými statkami a technológie v teóriách medzinárodných hospodárskych vzťahov:

- vymedzenie pojmov medziodvetvový a vnútroodvetvový obchod;
- Linderova teória dopytu, princíp Linderovej hypotézy, Linderova hypotéza a príjmová nerovnosť;
- kritika Linderovej teórie dopytu;
- teória imitačnej medzery, typy medzier;
- teória medzinárodného výrobného cyklu, fázy výrobného cyklu, kritika teórie;
- model lietajúcich husí, základné dimenzie modelu.

24. Protekcionistické teórie medzinárodného obchodu, keynesovské teórie a holandská choroba:

- merkantilizmus;
- teórie periférneho hospodárstva;
- prínosy Keynesa a jeho návrh na povojnové usporiadanie medzinárodných hospodárskych vzťahov;
- keynesovské multiplikátory, dôchodkový vyrovnávací účinok, keynesovský model ekonomickej rovnováhy;
- podstata holandskej choroby a jej mechanizmus;
- problémy spojené s holandskou chorobou a opatrenia na odstránenie negatívnych prejavov holandskej choroby.

25. Zapojenie Slovenskej republiky do medzinárodných ekonomických vzťahov:

- charakteristické znaky slovenskej ekonomiky determinujúce spôsob jej zapojenia do medzinárodných hospodárskych vzťahov;
- teritoriálna a komoditná štruktúra zahraničného obchodu Slovenskej republiky;
- hlavné výzvy slovenského zahraničného obchodu;
- teritoriálna a odvetvová štruktúra prílevu PZI do slovenskej ekonomiky;
- tri obdobia prílevu PZI na Slovensko a význam PZI z pohľadu slovenskej ekonomiky;
- investičné prostredie na Slovensku;
- proexportná a investičná politika SR (inštitúcie a nástroje).